

синъ на обикновенъ селянинъ, още отъ най-ранна възраст изивилъ необикновено голъмъ музикаленъ даръ; като гимназистъ въ Прага дотолкова се увлича въ музиката, че пренебрегва съвсемъ

Бедржихъ Сметана

уроцитъ си, и влиза, по тази причина, съ родителитъ си въ главоболни разпри, свършили съ това, че той напуска гимназията — преди да държи матуритетния си изпитъ, и се посвещава всецѣло на музиката. Следъ едно кжсо пребивание при вуйка си въ Пилзенъ, 1843 започва да учи въ музикалното училище на Йоз. Прокшъ и, следъ 4 годишни занимания, се издига до стъпалото на единъ много добъръ пианистъ, като си спечелва даже известна слава въ чешката столица. Дейността му като концертънъ пианистъ не му осигурявала достатъчно прехрана, и цѣло едно десетилѣтие той прекарва въ нужда, подпомаганъ отъ Листъ. 1848 открива собствено музикално училище, и усърдно компонира въ стила на Листъ, безъ клавиρνитъ му композиции и „Праздничната симфония“ (върху австрийския химнъ) да обрнатъ върху него вниманието на публиката. По препоръжка на А.

Драйшокъ — 1856 бива назначенъ диригентъ на „Филхармоничното общество“ въ Готенбургъ, въ чиито програми той застава силно Листови творби — и, изобщо, ревностно е пропагандиралъ Листъ въ Швеция. Писанитъ тамъ симфонични поеми: „Рахардъ III“, „Лагерътъ на Валерцайнъ“ и „Хоконъ Ярлъ“ сж съ Листовска програмна насока. 1862 става откриването на Чешкия националенъ театъръ въ Прага, С. се завръща въ отечеството си и, въ борбата между чехи и нѣмци, той застава на страната на националиститъ, пишейки въ „Народни листи“ статии въ защита на националната идея, която той поддържа и съ творчеството си, творейки композиции за пиано и мъжки хорове, въ които използва чешката народна музика. Това национално направление въ творчеството си С. отразява и въ оперитъ си, първата отъ които е „Брандебургци въ Чехия“ (1863), последвана отъ „Продадената невѣста“ („Prodaná nevěsta“) — най-популярното негово дѣло. Въ „Продадена невѣста“ С. дава ярки картини отъ чешкия селски животъ, съ една музика, въ която е щастливо съединена мелодиката на народната пѣсень съ една художествена оформяване. Успѣхътъ на „Продадена невѣста“ е билъ толкова голъмъ, че направя името на С. известно и любимо на цѣла Чехия. Макаръ и не първи, който използва за художествени цели чешкитъ народни пѣсни и военнитъ пѣсни на хусититъ, С. се смѣта за родоначалникъ на чешката национална школа въ музиката, защото той е първия, който съзнателно, и съ преднамѣреностъ, използва елементитъ на чешката народна музика за създаване художествена такава. Съ това С. има голъма заслуга и за националното осъзнаване и пробуждане на чешкия народъ. 1866 бива назначенъ капелмайсторъ въ Националния театъръ, която длъжностъ напуска 1874, поради оглушаване. Естествено, С. е ималъ и неприятели, които сж го окачествявали като неспособенъ капелмайсторъ — нѣщо, което е тровѣло душата му и разрушавало нервитъ му — състояние, което къмъ края на живота му се